

Nr 345

Av herr **Wiklund** i Stockholm **m. fl.**, om statsbidrag till *Evangeliska Fosterlandsstiftelsens sjömansmission*.

Inom den svenska handelsflottan beräknas närmare 20 000 svenskar vara anställda. Ett stort antal av fartygen går i trafik på utlandet. Majoriteten av de anställda är under 20 år. Det har därför sagts att den svenska sjömansvården i främmande hamnar är Sveriges mest omfattande ungdomsarbete utomlands. I alla världsdelar deltar sjömanspräster och deras assistenter vid de nordiska sjömanskyrkorna i detta ungdomsarbete bland sjöfolk.

Evangeliska Fosterlandsstiftelsen (EFS) är den svenska organisation som räknas till pionjärerna i fråga om aktiviteter bland sjöfolk och landsmän i främmande hamnar. Redan år 1869 sände detta missionssällskap ut sin förste sjömansmissionär, pastor Per Johan Svärd, till Konstantinopel.

Även vid denna tid var sjöfarten livlig, och en ström av varor fraktades på svenska båtar mellan olika länder och kontinenter. År 1875 bestod den svenska handelsflottan av 3 573 segelfartyg och 644 ångbåtar, och antalet sjömän var ca 23 000. Med sin uppsökande verksamhet sökte Evangeliska Fosterlandsstiftelsen följa med i utvecklingen och upprättade sjömansmissionsstationer i de för den dåtida svenska sjöfarten mest betydelsefulla hamnarna.

När EFS sommaren 1969 i Stockholm kommer att fira den svenska sjömansmissionens 100-årsjubileum, kan stiftelsen blicka tillbaka på en av nordiska sjömän uppskattad verksamhet. Efter Konstantinopel, där verksamheten påbörjades och avslutades år 1879, följde:

Alexandria	1869—1882
Liverpool	1870—1969
Cadiz och Malaga	1870—1871
New York	1873—1877
Boston	1873—1917
Baltimore	1877
Marseille	1877—1913 (1927)
St. Ybes	1877—1879
Grimsby	1878—1950
Gloucester	1880—1886
Hamburg	1883—1969
Lübeck	1883—1968
Melbourne	1896—1924
Bremerhafen—Bremen	1898—1965
Hull	1910—1914
Calcutta	1937—1942
Rouen	1965—1967

Sjömännens liv var förr oerhört hårt. Fartygens inredning var spartansk och kosten enkel och enformig. Bristsjukdomen skörbjugg var särskilt ett sjöfararens gissel.

På 100 år har livet ombord på fartygen i mycket förändrats. Den svenska sjömansvården har sökt anpassa sig därefter. Den nya situationen återspeglas i sjömansprästens och assistentens statistik över verksamheten bland sjöfolket. Från EFS:s sjömansmissionstationer i Hamburg och Liverpool rapporteras i den senaste årsberättelsen:

Svenska fartygsanlöp	762	
Båtbesök	1 387	
Postade brev	10 223	
Sjukbesök	133	
Läsrumbesök	26 823	
Utflykter 49	742	deltagare
Idrottsevenemang 23	462	»
Gudstjänster 138	3 587	»
Andaktsstunder 122	3 544	»

I Hamburg har efter det senaste världskriget uppförts norska, danska och finska sjömanskyrkor samt moderna fritidslokaler för sjöfolket. Men för att även den gamla svenska sjömanskyrkan skall kunna bedriva sjömansvård och ett effektivt ungdomsarbete i enlighet med tidens krav planerar man anskaffning av ett nytt bibliotek inom kyrkan, nya fritidslokaler med bastu samt bättre köksutrymmen invid läsrummet. För modernisering av lokalerna vid sjömanskyrkan framför allt i Hamburg behövs ett större upprustningskapital, vilket på grund av verksamhetens natur enligt vår mening borde kunna erhållas som stödbidrag av staten. Redan år 1870 började EFS:s verksamhet i Liverpool, och där finns också dess äldsta sjömanskyrka. På senare år har den skandinaviska sjöfarten ökat, och därmed har det blivit större arbetsuppgifter för den svenska sjömanskyrkan och dess personal. Stiftelsen, som har ansvaret för både sjömanskyrkorna i Hamburg och Liverpool, finner det angeläget att snarast möjligt få ekonomiska möjligheter att fullborda planerad upprustning och andra projekt vid nämnda sjömanskyrkor, särskilt eftersom dessa kommer att på ett speciellt sätt stå i blickpunkten för den svenska sjömansmissionens 100-årsjubileum hösten 1969.

När den norska sjömansmissionen år 1964 firade sitt 100-årsjubileum i Bergen överlämnade norska staten en check på 1 miljon kronor att av denna mission användas efter gottfinnande. När Dansk Sømandskirke i Fremmede Havne år 1967 firade sitt 100-årsjubileum i Köpenhamn överlämnade danska regeringen till den högtidsfirande sjömanskyrkan en gåva på 100 000 danska kronor att användas för dess verksamhet på det sätt denna fann lämpligt. Vid båda dessa jubileer underströk respektive stater sin uppskattning av sjömansmissionen genom dessa bekostade högtidligheter. Det förefaller oss med

dessa exempel för ögonen och med tanke på de positiva människovårdande insatser sjömansmissionen utför då rimligt att svenska staten genom en jubileumsgåva bidrog till täckande av EFS:s kostnader för viss upprustning och förbättring av sjömanskyrkorna i Hamburg och Liverpool.

Det ligger i sakens natur att EFS inte gärna själv framträder med en ansökan till Kungl. Maj:t om någon form av ekonomiskt stöd i anslutning till sin sjömansmissions 100-årsjubileum. Därför får vi föreslå,

att riksdagen — med tillkännagivande av sin uppskattning av EFS:s sjömansmission och med anledning av denna missions 100-årsjubileum — i skrivelse till Kungl. Maj:t förordar en åtgärd av samma slag som respektive stater vidtagit till celebrerande av motsvarande jubileer i Norge och Danmark.

Stockholm den 24 januari 1969

Daniel Wiklund (fp)
i Stockholm

Erik Larsson (cp)
i Norderön

Tore Nilsson (m)
i Agnäs
